

В. П. Приходько,
д. е. н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин,
Ужгородський національний університет
ORCID ID: 0000-0002-1354-5195
В. О. Бобрик,
аспірант, Ужгородський національний університет
ORCID ID: 0000-0002-2315-1376

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.1.16

МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СЕРЕДОВИЩІ ТРАНСКОРДОННИХ АСИМЕТРІЙ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ

V. Prikhodko,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department
of International Economic Relations, Uzhhorod National University
V. Bobryk,
Postgraduate student, Uzhgorod National University

DEVELOPMENT OF INTERREGIONAL ECONOMIC COOPERATION IN THE ENVIRONMENT
OF TRANSBORDION ASYMMETRES IN THE CONTEXT
OF SUSTAINABLE SPATIAL DEVELOPMENT

Метою статті є дослідження розвитку міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій у контексті сталого просторового розвитку.

У процесі дослідження використовувались: загальнонаукові методи, зокрема: методи узагальнення — для дослідження сутності й особливостей транскордонного співробітництва; метод систематизації — для визначення закономірностей формування та реалізації міжрегіонального економічного співробітництва; системний підхід — для визначення основних напрямів подолання транскордонних асиметрій у контексті сталого просторового розвитку.

Проаналізовано розвиток міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій у контексті сталого просторового розвитку. Визначено, що сьогодні, попри окреслені пріоритети розвитку і основні заходи, на практиці існують ряд стримуючих перепон. Вони криються саме в транскордонних асиметріях (соціальних, технологічних і економічних потенціалів; інформаційних ресурсів; людського і соціального капіталу; інституційних правил, законів і процедур), що не дозволяють протягом тривалого періоду вирішити проблеми соціально-економічного розвитку, певну депресивність із низьким рівнем їх інтегративності.

За роки партнерства в реалізації міжрегіонального та транскордонного співробітництва українська сторона намагається інтегрувати його до цілісного, ретельно прорахованого механізму регіонального розвитку, що має базуватися на сталому просторовому підході та розвиненому інституційному підґрунті, давати довгостроковий стійкий ефект у вигляді гармонізованого комплексного розвитку держав і їх регіонів та забезпечувати поглиблення їх участі в міжнародних інтеграційних процесах.

Дослідження розвитку європейських та національних програм регіонального розвитку і міжрегіонального економічного співробітництва дозволило визначити важливу роль інституційної компоненти сталого просторового розвитку, що здійснює дієвий вплив на середовище транскордонних асиметрій.

Наукова новизна полягає у обґрунтуванні основних пріоритетів міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій у контексті сталого просторового розвитку.

Отримані результати дослідження направлені на розвиток практики міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій у контексті сталого просторового розвитку.

The aim of the article is to study the development of interregional economic cooperation in the environment of cross-border asymmetries in the context of sustainable spatial development.

In the process of research were used: general scientific methods, in particular: generalization methods — to study the essence and features of cross-border cooperation; systematization method — to determine the patterns of formation and implementation of interregional economic cooperation; system approach — to determine the main directions of overcoming transboundary asymmetries in the context of sustainable spatial development.

The development of interregional economic cooperation in the environment of cross — border asymmetries in the context of sustainable spatial development is analyzed. It is determined that today, despite the outlined development priorities and main measures in practice, there are a number of deterrents. They are hidden in cross-border asymmetries (social, technological and economic potential; information resources; human and social capital; institutional rules, laws and procedures), which do not allow for a long time to solve problems of socio-economic development, a certain depression with a low level of integrativeness..

Over the years of partnership in the implementation of interregional and cross-border cooperation, the Ukrainian side is trying to integrate it into a holistic, carefully calculated mechanism of regional development, based on a sustainable spatial approach and developed institutional framework, to give long-term sustainable effect. deepening their participation in international integration processes.

The study of the development of European and national programs of regional development and interregional economic cooperation allowed to determine the important role of the institutional component of sustainable spatial development, which has an effective impact on the environment of cross-border asymmetries.

The scientific novelty lies in the substantiation of the main priorities of interregional economic cooperation in the environment of cross-border asymmetries in the context of sustainable spatial development.

The results of the study are aimed at developing the practice of interregional economic cooperation in the environment of cross-border asymmetries in the context of sustainable spatial development.

Ключові слова: транскордонні асиметрії, міжрегіональне співробітництво, програма, середовище, сталий просторовий розвиток.

Key words: cross-border asymmetries, interregional cooperation, program, environment, sustainable spatial development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах посилення кризових явищ і зниження рівня життя населення в Україні важливим є подальший розвиток транскордонного співробітництва. Транскордонне співробітництво належить до числа економічних процесів, які інтенсивно розвиваються під дією міжнародної економічної інтеграції. У зв'язку з розширенням та поглибленням економічного співробітництва країн-членів ЄС та України прикордонні регіони повинні стати зонами контакту національних господарств, а їх

міжнародні проєкти — точками росту економіки та соціуму областей. З огляду на це, актуальним є визначення ступеня відповідності між діяльністю України у сфері транскордонного співробітництва та прагненням країни набути членства в Євросоюзі.

На сьогодні функції та механізми, фактори впливу на процеси транскордонного співробітництва ТКС достатньо вивчені. Водночас аналіз діяльності українських учасників ТКС засвідчує: ще не виправдовуються сподівання, закладені в теоретичних обґрунтуваннях, та

не досягнуті передбачувані на початку їх здійснення економічні ефекти. Тому проблеми, які мають місце в співробітництві регіонів потребують подальших наукових-аналітичних розробок. Насамперед це стосується розробки практичних рекомендацій щодо економічного розвитку регіонів на інноваційних засадах реалізації євро регіонального співробітництва та способів управління ним.

З огляду на зазначене, сьогодні зростає актуальність дослідження міжрегіонального співробітництва та транскордонних асиметрій в контексті сталого просторового розвитку з метою ефективного використання потенціалу локальних територій та синергії всіх задіяних суб'єктів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Грунтовне опрацювання та висвітлення теоретичних і практичних засад транскордонного співробітництва виконували такі вітчизняні науковці: З.С. Варналій, В.В. Гоблик, І.Є. Журба, В.С. Кравців, В.О. Кравченко, Є.Б. Кіш, Ю.В. Макогон, Н.А. Мікуло, С.І. Мітряєва, О.С. Передрій, С.В. Пясецький, Л.А. Яремко С.І. Устич та ін.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження розвитку міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій в контексті сталого просторового розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження теоретичних узагальнень і практики реалізації процесів ТКС, які за інерцією все ще з'являються на світ, постійно несуть у собі дві основні суперечливі риси (асиметрії): сприяють формуванню нових інституційних утворень та певній активізації діяльності та разом з цим — до стагнації, імітації або повного заморожування діяльності інституцій євро регіональної співпраці.

В Україні сьогодні транскордонне співробітництво розглядається у двох площинах — як інструмент розвитку прикордонних територій та як чинник реалізації її євроінтеграційних прагнень. У Законі України транскордонне співробітництво — це "спільні дії, спрямовані на поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, культурних та інших відносин між територіальними громадами та місцевими органами виконавчої влади України і територіальними громадами та відповідними органами влади сусідніх держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством [1].

ТКС є формою практичної реалізації взаємодії на локальних рівнях у напрямі забезпечення балансу соціальних, економічних, екологічних, культурних та інших зв'язків між всіма суб'єктами співробітництва та забезпечує кращі можливості для використання додаткового ресурсного потенціалу у напрямі сталого просторового розвитку. Воно дозволяє мобілізувати й ефективно використовувати ресурси територій, об'єднати зусилля регіонів сусідніх країн задля вирішення проблем транскордонного регіону, надання йому рис сталості та орієнтації на підвищення якості життя населення [2].

Транскордонне співробітництво сьогодні, в умовах глобалізації та стрімкого зростання інтеграційних процесів, має властивість прискорювати процеси вирівнювання рівня життя населення прикордонних регіонів через лібералізацію переміщення товарів, послуг, капіталу та людей. Воно проявляється у різних варіаціях, проте завжди переслідує одні й ті ж цілі незалежно від країн, регіонів яких є учасниками подібного співробітництва: економічна співпраця, розширення політичного діалогу на регіональному рівні, створення умов для соціальної інтеракції населення та культурного обміну, об'єднання зусиль задля вирішення спільних проблем і, як наслідок, підвищення рівня життя населення по обидва боки кордону та поліпшення відносин як між самими регіонами-учасниками транскордонного співробітництва, так і між країнами, які вони представляють [3, с. 145].

Про основні завдання транскордонного співробітництва зазначалося у Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2011—2015 роки: "сприяння економічному, соціальному, культурному розвитку прикордонних регіонів та активізація всебічного транскордонного співробітництва із сусідніми країнами на державному, регіональному й місцевому рівнях; забезпечення реалізації великомасштабних проектів транскордонного співробітництва...; активізація зовнішньоекономічної діяльності регіонів; створення умов для заснування і функціонування спільних підприємств та утворення транскордонних економічних кластерів; сприяння розвитку малого й середнього підприємництва; забезпечення охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки; розвиток інфраструктури прикордонних регіонів і створення умов для залучення інвестицій" [4].

Однак прийняття цієї програми не забезпечило повноцінної реалізації напрямів транскордонного співробітництва. Частково це було пов'язано з конфліктом на сході України, до повного розв'язання якого реалізація прикордонними регіонами проектів транскордонного співробітництва з Російською Федерацією стала неможливою, а з іншими країнами суттєво змінилася. Вагомими проблемами залишилися недостатні темпи соціально-економічного розвитку прикордонних областей України та нерозвинутість інструментів підтримки його реалізації.

Крім того, негативно впливають та стримують розвиток транскордонного співробітництва [5]: низький рівень розвитку прикордонної транспортної інфраструктури; повільні темпи впровадження сучасних методів контролю в пунктах пропуску через державний кордон; законодавчі та інституційні обмеження щодо розвитку малого та середнього бізнесу у прикордонних регіонах України; декларативний характер спільних пріоритетів міждержавного співробітництва, недосконалий механізм спільного планування та обмежені інструменти реалізації спільних із сусідніми державами проектів транскордонного співробітництва; низька активність учасників транскордонного співробітництва на рівні районів та територіальних громад; відсутність безвізового режиму та невідповідність пропускнує спроможності пунктів пропуску через державний кордон потребам розвитку транскордонного співробітництва тощо.

У новій Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2016—2020 роки окремі завдання були уточнені, наведені за окремими напрямками, проте їх вектор залишився схожим.

Уточнення і конкретизація основних завдань ТКС мали за мету підтримати розвиток партнерських відносин з країнами сусідами, що посприяло б покращенню соціально-економічного стану прикордонних територій України. Навіть змінилася основна мета затверджених і прийнятих до реалізації Державних програм. Перша передбачала "активізацію соціально-економічного, науково-технічного, екологічного, культурного розвитку суб'єктів транскордонного співробітництва", а друга — "ефективне використання внутрішніх факторів розвитку і підвищення рівня конкурентоспроможності прикордонних регіонів України шляхом активізації та розвитку транскордонного співробітництва" [4; 5].

І вже сьогодні відбувається констатація, що знову залишаються невирішеними багато проблем у транскордонній діяльності: наявність суттєвих диспропорцій соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів; низький рівень зайнятості населення прикордонних регіонів; високий рівень безробіття населення в Україні; негативний зовнішньоторговельний баланс, низький темп приросту експорту та імпорту товарів та послуг; незавершеність правового оформлення та демаркації державного кордону України; низька пропускна спроможність пунктів пропуску та невідповідний рівень їх облаштування; низький рівень міграційного приросту населення; відсутність достатнього обсягу фінансового забезпечення реалізації заходів і проєктів (програм) транскордонного співробітництва; низький рівень активності суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва щодо реалізації проєктів транскордонного співробітництва; недостатній рівень якості проєктного менеджменту на рівні місцевої виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, що визначає низьку спроможність місцевих суб'єктів до залучення зовнішнього фінансового ресурсу для реалізації спільних проєктів [6].

У всіх затверджених Державних програмах розвитку ТКС спільним залишається визначення пріоритетних заходів щодо вирішення поточних проблем та розвитку взаємодії, консолідації зусиль і концентрації ресурсів суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва для збалансованого розвитку прикордонних територій та підвищення конкурентоспроможності регіонів України.

Значною мірою на розвиток транскордонного співробітництва впливає ставлення до транскордонної кооперації з боку сусідніх держав, їх можливість та готовність реагування на спільні виклики та проблеми. Важливим в цьому напрямі є сприяння встановленню і поглибленню економічних, соціальних, наукових, технологічних, екологічних, культурних, туристичних та інших відносин між суб'єктами і учасниками таких відносин в умовах прикордонної співпраці.

У Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2016—2020 рр. було виділено пріоритети транскордонного співробітництва із сусідніми державами з уточненням по кожній, зокрема з країнами (Словацькою Республікою, Румунією, Угорщиною,

Республікою Польща), що входять до Карпатського Євро регіону: співпраця у сфері реформування органів місцевого самоврядування; модернізація і забезпечення розвитку існуючої транскордонної інфраструктури; забезпечення розвитку транспорту, зв'язку і туризму; посилення співпраці у сфері освіти, досліджень, технологічних розробок та інновацій; забезпечення розвитку підприємництва; розвиток енергоефективності та енергозбереження тощо [5].

Визначені пріоритети дозволили сконцентрувати ресурси на виконання проголошених напрямів, однак системних змін це не забезпечило і, відповідно, вже у новій програмі розвитку ТКС зазначено про важливість "активізації участі України в реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону та ініціативи створення нової макрорегіональної Стратегії Європейського Союзу для Карпатського регіону та програм підтримки, які діють в їх рамках" [6]. Важливою залишається робота щодо забезпечення розвитку транскордонного співробітництва на основі розвитку недержавних інституцій, прикордонної інфраструктури, реалізації донорських проєктів (програм) тощо.

Загалом ТКС є "одним із ефективних інструментів поглиблення взаємодії суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва, що сприяє спільному вирішенню завдань місцевого та регіонального розвитку, прискоренню процесів наближення рівня життя населення прикордонних регіонів до середньоєвропейського рівня та здійсненню євроінтеграційних заходів на регіональному рівні" [6].

За відносно нетривалого (починаючи з 1992 р.) досвіду міжнародної інтеграції законодавство України містить досить значний обсяг нормативно-правових актів, які регламентують транскордонне співробітництво. Їх аналіз, а також діючих програм дозволяє виділити основні результати, які очікують отримати від транскордонного співробітництва в Україні, зокрема в сфері розвитку національної та регіональних економік: зміцнення конкурентоспроможності регіонів країни; підвищення інвестиційної привабливості території; поліпшення умов розвитку підприємництва; розвиток мережі консалтингових центрів і центрів підтримки малого та середнього підприємництва в прикордонних регіонах; підвищення якості й доступності інфраструктури; розвиток місцевих і регіональних ринків праці; розвиток співпраці між дослідницькими та підприємницькими структурами; соціальна, наукова, освітня й культурна інтеграція території прикордоння тощо.

Значну частину законодавчої бази України щодо транскордонного співробітництва (ТКС) формують міждержавні та міжурядові угоди добросусідства та співробітництва і з певною специфікою та різною динамікою розвитку в межах кожного Євро регіону, що за відсутньої якісної координації зменшує ефективність процесів щодо сталого просторового розвитку.

Важливим напрямом сучасної реалізації транскордонної взаємодії є міжнародна співпраця в межах європейських регіонів. Засаднича діяльність Євро регіонів спрямована головним чином на активізацію інвестиційної діяльності, взаємовигідне торговельно-економічне співробітництво областей України та європейських держав, які є членами Євро регіонів.

Проведений порівняльний аналіз конкурентоспроможності прикордонних регіонів України та зарубіжних країн, які реалізують програми міжнародного співробітництва (ТКС) свідчить про наявність надзвичайно глибоких і багатовимірних асиметрій місцевих економік по обидва боки кордонів: асиметрія соціальних, технологічних і економічних потенціалів; асиметрія інформаційних ресурсів; асиметрія людського і соціального капіталу; асиметрія інституційних правил, законів і процедур [7, с. 74—80]. Відповідно зазначені асиметрії можна розглядати з двох боків: як позитивний вплив, оскільки різні потенціали, ресурси, капітали і правила в економіці сприяють створенню ефекту порівняльної вартості економічної і соціальної діяльності та генерації ефекту синергії співробітництва; як негативний вплив, оскільки відсутня повна інформація про економічні і соціальні асиметрії, невідповідність між законами, правилами і процедурами, інформаційні прогалини між суб'єктами, відсутність інформаційної прозорості ринків та інститутів.

Соціально-економічний розвиток західних прикордонних регіонів залишається тривалий час депресивним із низьким рівнем їх інтегративності. Залишаються різкими відмінності (асиметрії) в рівні розвитку прикордонної, підприємницької та інформаційної інфраструктури, які за логікою функціонування євро регіонів, вже давно б мали стертися [8, с. 140].

Поряд з євро регіонами важливим механізмом становлення міжнародних економічних зв'язків у транскордонних регіонах в умовах європейської інтеграції України слід визнати створення різного роду преференційних економічних режимів (спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку, безмитних зон, транскордонних технопарків та бізнес-інкубаторів), які здатні активізувати регіональний розвиток прикордонних територій України за рахунок зовнішньоекономічних зв'язків із прикордонними регіонами сусідніх держав Європи [9]. Основна роль таких територій з преференційними економічними режимами передбачає підвищення інвестиційно-інноваційної активності, що сприяє розвитку підприємництва та зовнішньоекономічних зв'язків на транскордонних територіях, нарощенню обсягів товарообороту, просуванню у європейській інтеграції України.

Ускладнення зазначених зрушень спричинене тим, що законодавство України щодо транскордонного співробітництва має певні прорахунки й неузгодженості з ратифікованими міжнародними нормативними актами та стандартами Європейського Союзу: не визначено конкретні механізми здійснення транскордонного співробітництва та розподілу компетенцій між органами влади; відсутня процедура фінансування проектів транскордонного співробітництва; відсутні конкретні положення, що регламентують спеціальний статус двота багатосторонніх органів транскордонного співробітництва тощо [1].

Отже, відсутність конкретики в законах щодо визначення компетенції органів влади призводить до виникнення протиріч, дублювання функцій, бюрократії та інших негативних проявів, а законодавча обмеженість у дофінансуванні з української сторони — зменшує можливості залучення додаткових донорських коштів

для реалізації транскордонних проєктів інфраструктурного розвитку.

Суттєві прогалини містить преференційний механізм стимулювання зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності транскордонних регіонів з причин призупинення функціонування СЕЗ і ТПР, хоча у ЄС практика створення індустріальних парків та спеціальних митних зон є доволі поширеною [10]. Відповідно актуальною залишається подальша робота з узгодження нормативно-правових умов

Отже, актуальними для української сторони на нинішньому етапі є різні форми взаємодії інвесторів та органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування щодо розвитку міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій у контексті сталого просторового розвитку. Крім того, майбутні перспективи членства в ЄС для України вимагають уже зараз започатковувати підготовку фахівців державного і місцевого управління, здатних у майбутньому прозоро і ефективно адмініструвати кошти з бюджету Євросоюзу та спеціалістів по регіональному маркетингу, які будуть ознайомлені зі специфікою транскордонного співробітництва на місцевому рівні та здатні здійснювати ефективний регіональний маркетинг.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Результати проведеного дослідження умов розвитку міжрегіонального економічного співробітництва у середовищі транскордонних асиметрій в контексті сталого просторового розвитку показали, що сьогодні попри визначені і окреслені пріоритети на практиці існують ряд стримуючих перепон. Вони криються саме в транскордонних асиметріях (соціальних, технологічних і економічних потенціалів; інформаційних ресурсів; людського і соціального капіталу; інституційних правил, законів і процедур), що не дозволяють протягом тривалого періоду вирішити проблеми інфраструктурної розбудови, розвитку підприємництва, економічно активного населення тощо.

За роки партнерства в реалізації міжрегіонального та транскордонного співробітництва українська сторона намагається інтегрувати його до цілісного, ретельно прорахованого механізму регіонального розвитку, що має базуватися на сталому просторовому підході та розвиновом інституційному підґрунті, давати довгостроковий стійкий ефект у вигляді гармонізованого комплексного розвитку держав і їх регіонів та забезпечувати поглиблення їх участі в міжнародних інтеграційних процесах.

Дослідження розвитку європейських та національних програм регіонального розвитку і міжрегіонального економічного співробітництва дозволило визначити важливу роль інституційної компоненти сталого просторового розвитку, що здійснює дієвий вплив на середовище транскордонних асиметрій.

Література:

1. Про транскордонне співробітництво: Закон від 24.06.2004 р. № 1861-IV. База даних "Законодавство України". ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

2. Приходько В.П. Міжнародна співпраця регіонів в контексті зближення України та ЄС: зовнішньоекономічні, інвестиційні та управлінські аспекти. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1554>

3. Україна в системі європейської інтеграції: монографія; навчальний посібник. М. Палінчак, В. Приходько, В. Химинець та ін. Ужгород: ТОВ "РІК-У", 2016. 344 с.

4. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2011—2015 роки: Постанова КМУ від 01.12.2010 р. № 1088. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1088-2010-%D0%BF#Text>

5. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016—2020 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 554. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF#Text>

6. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021—2027 роки: проект Постанови Кабінету Міністрів України / Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskisty/proekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programy-rozvytku-transkordonnogo-spivrobitnyctva-na-2021-2027-roky/>

7. Устич С., Оленські Й., Черпаль-Волян М., Цупер Я., Симчера А. Оптимізація транскордонної статистики. Ужгород, 2014. 194 с.

8. Гоблік В.В. Механізми становлення зовнішньоекономічних зв'язків у транскордонних регіонах в умовах європейської інтеграції України. Міжнародний науковий вісник. Вип. 3 (16). Ужгород, 2017. С. 135—157.

9. Prykhodko V. Clusters, industrial parks and logistic centers innovation instruments of cross-border cooperation. 2d European Forum on Cross-Border Cooperation in Wider Europe, Elblang, 2011.

10. Приходько В.П. Діючі режими інвестиційної діяльності як інструмент протидії спаду приватних та прямих іноземних інвестицій в Україну. СХІД: аналітично-інформаційний журнал. 2013. № 5 (125). С. 95—99.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2004), The Law of Ukraine "On cross-border cooperation", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua> (Accessed 29 November 2020).

2. Prykhodko, V.P. (2014), "International cooperation of regions in the context of rapprochement of Ukraine and the EU: foreign economic, investment and management aspects", *Analitichna zapyska, Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen*, available at: <http://old2.niss.gov.ua/articles/1554> (Accessed 28 November 2020).

3. Palinchak, M. Prykhodko V. and Khymynets, V. (2016), *Ukraina v systemi yevropeiskoi intehtatsii* [Ukraine in the system of European integration], TOV "RIK-U", Uzhhorod, Ukraine.

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2010), Resolution "On approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation for 2011—2015", available

at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1088-2010-%D0%BF#Text> (Accessed 29 November 2020).

5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), Resolution "On approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation for 2016—2020", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2016-%D0%BF#Text> (Accessed 28 November 2020).

6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On approval of the State program for the development of cross-border cooperation for 2021—2027: draft Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine", available at: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskisty/proekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-programy-rozvytku-transkordonnogo-spivrobitnyctva-na-2021-2027-roky/> (Accessed 28 November 2020).

7. Ustych, S. Olenski, Y. Cherpai-Volian, M. Tsuper, Ya. and Symchera, A. (2014), *Optimizatsiia transkordonnai statystyky* [Optimization of cross-border statistics], Uzhhorod, Ukraine.

8. Hoblyk, V.V. (2017), "Mechanisms of formation of foreign economic relations in cross-border regions in the conditions of European integration of Ukraine", *Mizhnarodnyi naukovi visnyk*, vol. 3 (16), pp. 135—157.

9. Prykhodko, V. (2011), "Clusters, industrial parks and logistic centers innovation instruments of cross-border cooperation", 2d European Forum on Cross-Border Cooperation in Wider Europe, Elblang, Poland.

10. Prykhodko, V.P. (2013), "Current investment regimes as a tool to counter the decline in private and foreign direct investment in Ukraine", *SKhID: analitichno-informatsiyni zhurnal*, vol. 5 (125), pp. 95—99.

Стаття надійшла до редакції 18.12.2020 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292**

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73